

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/558
Karar No : 2014/3588

REKABET KURUMU
Tarih : 11.03.2015
Sayı : 1292

Davacı : OMV Petrol Ofisi A.Ş.
Vekilleri : Av. Ragıp TOPALOĞLU, Av. T. Ufuk ÇETİNER
Necatibey Cad. Güneşli Apt. No:16/5 K:3 Sıhhiye / ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste

Davanın Özeti : Davacı şirket ile Güloğlu Petrol Ürünleri Ticaret ve Sanayi. Ltd. Şti. arasında imzalanan dikey anlaşmaya muafiyet tanınması için yapılan başvuruyla ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından verilen 23.09.2010 tarih ve 10-60/1260-472 sayılı kararın, anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında, başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebin reddine ilişkin kısmının; ilgili coğrafi pazarın yanlış belirlendiği, bayiden veya üçüncü kişilerden kaynaklanan nedenlerle izin ve ruhsatların alınması sürecinin uzadığı, bu nedenle EPDK lisanslarının bayilik sözleşmelerinin imza tarihinden çok sonra alınabildiği, yeni bayiler bakımından, grup muafiyetinin başlangıç tarihi olarak EPDK lisansının alındığı tarihin benimsenmesinin rekabet hukukunun amaçları bakımından daha olumlu olacağı, kaldı ki, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu gereği lisanssız faaliyette bulunulamayacağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların yasaklandığı ve maddede isabetli bir şekilde "anlaşma" kavramına yer verildiği, Rekabet Hukukundaki, tarafların birbirini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşmanın anlaşma olarak kabul edilmesi yönündeki genel eğilime paralel olarak, Tebliğ'de de, "belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı amacıyla yapılan anlaşmalar" ifadesinin yeterli görüldüğü, medeni hukukta belirli geçerlilik koşullarına bağlanan "sözleşme" terimi kullanılmadığı gibi, sözleşmelerin hukuki bir sonuca yönelmesi veya uygulanmış olması şartının da bulunmadığı, bu nedenle muafiyetin başlangıç tarihi olarak lisans tarihinin değil ilk anlaşmanın yapıldığı tarihin benimsenmesi gerektiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Enes YILDIZ'ın Düşüncesi : Davanın reddi yönünde karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/558
Karar No : 2014/3588

Danıştay Savcısı Kumru ÖRNEK DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi : Dava, Rekabet Kurulu'nun 23.09.2010 günlü ve 10-60/1260-472 sayılı kararının, söz konusu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebinin reddine ilişkin kısmının iptali istemi ile açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır.", 2. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer.", hükümleri yer almış, 4. maddesinde ise; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin, bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu ifade edildikten sonra, 2. fıkrasında; bu hallerin özellikle neler olduğu belirtilmiş, 4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, maddede sayılan şartların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği; muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesinin belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği; Kurul'un, şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmü getirilmiştir.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde; üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli bir mal veya hizmet alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar "dikey anlaşma" olarak tanımlanmış, 3/(d) maddesinde, rekabet etmeme yükümlülüğü, "Alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük" olarak belirlenmiştir.

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/558
Karar No : 2014/3588

süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinin irdelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği kuşkusuzdur.

Dava dosyasındaki bilgi ve belgeler ile mevzuat hükümlerinin birlikte incelenmesi sonucunda;

Taraflar arasında süregelen rekabet yasağına dayalı dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarih itibarı ile, (alıcının) bayinin anlaşmanın karşı tarafı olan (sağlayıcıdan) dağıtıcıdan başka bir dağıtıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmeme, satın almama, satmama veya yeniden satmama mükellefiyetini yüklediğinin açık olması ve lisans alma sürecinde geçen sürede de bayinin başka bir dağıtıcı firma ile çalışmaması dikkate alındığında, taraflar arasında süregelen rekabet yasağına dayalı dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarihin muafiyetten yararlanma süresinin başlangıcı olarak esas alınması ve bu kapsamda imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına ilişkin Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 11.11.2014 tarihinde, davacı vekili Av. T. Ufuk Çetiner'in ve davalı idare vekili Av. Nagehan Özseyhan'ın geldikleri, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, davacı şirket ile Güloğlu Petrol Ürünleri Ticaret ve Sanayi. Ltd. Şti. (Güloğlu Petrol) arasında imzalanan dikey anlaşmaya muafiyet tanınması için yapılan başvuruya ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından verilen 23.09.2010 tarih ve 10-60/1260-472 sayılı kararın; anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında, başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebin reddine ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/558
Karar No : 2014/3588

aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş; Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olacağı, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği kuralına yer verilmiştir.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşma olarak tanımlanmaktadır. Tebliğ'in 3. maddesinde ise, rekabet etmeme yükümlülüğü, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlanmıştır. Yine aynı Tebliğ'in 5(a) maddesinde, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır. Diğer taraftan, konuyla ilgili sözleşmeler ile kira sözleşmelerinin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi, söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır. Bunun yanında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülüğün anlaşmanın asli bir parçası olduğu hâllerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınırına ilişkin olarak bir istisna düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme, "Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceyse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar." şeklindedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında ise, "Tebliğ'in 5'inci maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan ayni ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayiik ilişkisinin

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/558
Karar No : 2014/3588

kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklama yer almaktadır.

Yukarıda aktarılan mevzuatın irdelenmesinden; tarafların birbirini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşmanın anlaşma olarak kabul edildiği, muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olacağı, belirli geçerlilik koşullarına bağlanan "sözleşme" terimi kullanılmadığı gibi, sözleşmelerin hukuki bir sonuca yönelmesi veya uygulanmış olması şartının da aranmadığı, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülüğünün rekabet etmeme yükümlülüğü olarak tanımlandığı, dolayısıyla taraflar arasında yapılan anlaşma gereğince alıcının (bayinin) anlaşmanın karşı tarafı olan sağlayıcıdan (dağıtıcıdan) başka bir sağlayıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmeme, satın almama, satmama veya yeniden satmama mükellefiyetini yüklediği tarihten itibaren rekabet etmeme yükümlülüğünün de başladığının kabulü gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; üçüncü kişi tarafından davacı şirket lehine verilen intifa hakkının 08.09.2005 tarihinde tescil edildiği, 13.09.2005 tarihinde davacı ile Güloğlu Petrol arasında istasyonlu bayilik sözleşmesinin imzalandığı, Güloğlu Petrol'ün sorumluluğuna bırakılan izin ve ruhsatların en son 12.05.2008 tarihinde alınan lisans ile tamamlanabildiği ve istasyonda satışların ancak bu tarihten sonra başladığı, bunun üzerine davacı tarafından, Güloğlu Petrol ile aralarındaki dikey anlaşmaya, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde yer alan istisna hükmünden yararlanarak bireysel muafiyet tanınması gerektiği, öte yandan, bayiden veya üçüncü kişilerden kaynaklanan etkilerden ötürü inşaat çalışmalarının, gerekli izin ve ruhsatların alınmasının geciktiği, bu nedenle yeni bayiler bakımından, grup muafiyetinin başlangıç tarihi olarak EPDK lisansının alındığı tarihin benimsenmesinin rekabet hukukunun amaçları bakımından daha olumlu olacağı, muafiyetin lisans tarihinden itibaren başlatılması talebiyle Kuruma yapılan başvuru üzerine verilen dava konusu Rekabet Kurulu'nca; "1. Petrol Ofisi A.Ş. ile bildirme konu bayi arasındaki dikey anlaşmaya, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa üzerinde maliyeti POAŞ tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyona ilişkin olması nedeniyle, anlaşmanın ilk olarak imzalandığı tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, "bayinin POAŞ tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmayı sona erdirebilmesi" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına, 2. Bahse konu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında, başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebin reddine" karar verildiği, bunun

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/558
Karar No : 2014/3588

Üzerine davacı şirket tarafından muafiyetin başlangıç tarihinin lisans tarihi olması gerektiği iddiası ile bakılan davanın açıldığı görülmektedir.

Bu durumda; rekabet hukukunun konusunu kişilerin kendilerini bağlı hissettikleri ve özgür iradeleri ile kararlar alamamalarına neden olan anlaşmalar oluşturması nedeniyle, davacı şirket ile Güloğlu Petrol arasında yapılan anlaşma sonucunda, dava konusu taşınmazda, Güloğlu Petrol'ün anlaşmanın yapıldığı 13.09.2005 tarihinden itibaren diğer dağıtıcıların bayiliğini üstlenmesinin önünün kapatıldığı görüldüğünden, anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında, başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihi olan 12.05.2008'in esas alınması yönündeki talebin reddine ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle; davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 175,40-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 3.000-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi hâlinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 19.11.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye	Üye
Zümrüt	H. Neşe	E. Yücel	Nizamettin	Hasan
ÖDEN	SARI	SEYHAN	KALAMAN	ŞAHİN

Yargılama Giderleri :
Toplam Harç : 103,40-TL
Posta Gideri : 72,00-TL
Toplam : 175,40-TL